

MARKÉTA PILÁTOVÁ - ČESKÁ VIZE

(*1973) spisovatelka, novinářka, histpanistka, Buenos Aires (Argentina)

zveřejněno v pondělí 2. listopadu 2009

- 1) Měli bychom si uvědomit, zda chceme patřit na Západ, nebo na Východ. V poslední době se tato věc zdá velmi nejistá a zejména naši političtí představitelé v tom nemají jasno, stejně jako občané. Hyperkritické výpady vůči Evropské Unii, naše zpackané předsednictví, poslední výstřelky našeho prezidenta... tohle všechno nás vzdaluje od původního porevolučního záměru – stát se součástí širšího celku západních demokracií.
- 2) Přála bych si, abychom se naučili být méně hašteřiví a svárliví. Máme to v povaze – např. v Latinské Americe se traduje, že když se sejdou dva Češi založí každý z nich jeden krajanský spolek. Bylo by krásné, kdybychom spolu navzájem lépe vycházeli a začali táhnout za jeden provaz. Kdyby si např. naši politici vytyčili jako jeden z hlavních bodů již zmiňované směřování na západ a snažili se o něj nadstranicky, byl by to dobrý konkrétní začátek.
- 3) Neustále se hovoří o tom, jak důležité je školství a vzdělání obecně. Myslím, že za dvacet let od revoluce se nic podstatného v systému našeho školství nezměnilo. Neudělaly se žádné výraznější reformy a být např. vysokoškolským učitelem zůstává stejným excentrickým koníčkem jako po Sametové revoluci. Humanitní vzdělání je na stejné katastrofální úrovni a kdo se nějak výrazněji prosadí v přírodních vědách odchází, aby mohl pracovat ve výzkumu jinde.
- 4) Měli bychom si přiznat, že povědomí Čechů o dění v zahraničí je minimální, protože česká média nemají téměř nikde zahraniční zpravodaje, nemají na ně finanční prostředky – viz. stažení týmu České televize z Bruselu. Tento neuvěřitelný krok, který Česká televize učinila, aby ušetřila peníze, bude mít za následek další ignorantství, další neinformovanost o Evropské unii a mnohem větší prostor pro demagogii. Češi by se přitom o zahraničí měli dozvídat co nejvíce, protože jsme malá země, která je děním v okolních zemích přímo ovlivněná a měli bychom mít tedy co nejvíce kvalitních informací – zejména o zemích, s nimiž sousedíme.
- 5) Měli bychom se co nejvíce orientovat na Evropskou unii, přiznat si, že jsme pořád ještě napůl postkomunistická země, která se má co učit, především ono táhnutí za jedním provazem s ostatními.
- 6) Změnila bych co nejvíce naše často velmi konzervativní uvažování v otázkách multikulturní společnosti, lidských práv, či politické korektnosti. Slušelo by nám být otevřenější země vůči přistěhovalcům, méně rasismu – ať skrytého, či otevřeného a více politické slušnosti.
- 7) Bylo by praktické, kdyby se občané začali více zajímat o komunální politiku a politiku vůbec, kdyby se přestalo v Česku říkat, že politika je špína a začalo se více uvažovat nad tím, jak tu špínu začít uklízet.
- 8) Měli bychom v sobě mírnit typicky český sklon k sebedoceňování a zároveň typicky české fanfaronství a sklon k rebeliím. Náš typicky český „odezdikezdismus“. Ten nám škodí ve všem nejvíce. Už na základní škole, nebo v rodinách by se naše děti měly dozvídat, že zlatá střední cesta vždycky člověka dovede nejdál.
- 9) Chybí nám vzory, což je dáno naší historií, komunistickou diktaturou a nedostatkem vzdělaných elit. Pokud se však nějaký takový člověk objeví, měli bychom si ho vážit. Případně bychom měli mnohem více o takových lidech informovat veřejnost – pomocí publicistických knih, dokumentů, pořadů v televizi, nebo filmů. Kolik filmů se natočilo po revoluci o T. G. Masarykovi, Bratřech Mašinech, nebo Miladě Horákové?
- 10) Bolestně ve své zemi postrádám zájem o publicistickou literaturu, o literaturu, která by lidem vysvětlovala svět, v němž žijí. Tradice vydávání takovéto literatury dnes v Česku, na rozdíl od jiných zemí, zcela chybí. Lidé ji nejsou zvyklí číst a tím pádem ji nakladatelství nerada vydávají. Do této oblasti by se mělo investovat velké množství energie, jen tak budeme mít občany, kteří rozumí dění kolem sebe.

*ČESKÁ VIZE = deset nejdůležitějších hodnot, na kterých by měla stát budoucnost naší společnosti
KRÁTKÁ (cca 40 řádků, 1 strana A4) ESEJ (sloupek, črta, úvaha, reflexe, komentář, dialog, výzva,
poselství, zpráva, dopis, návod, kuchařka, seznam, grafika...) formulovaná pro závěrečný díl ročního
cyklu diskusí KABINET HAVEL – Úsvit v Čechách, který se uskuteční 19. listopadu 2009 v Brně.*